

DE STICHTERS VAN DE KONINKLIJKE JACHTCLUB OOSTENDE

door **Robert OUVRY**

François HOED

In 1853 ging het niet al te goed met de “Cercle des Régates” en brouwer August VALCKE, die tevens gemeente- en provincieraadslid was en goed ingeburgerd bij de lokale elite, spande zich in om nieuw leven in de Oostendse zeilsport te pompen. Hij verzamelde enkele welstellende burgers, zoals de Brugse bankier DUJARDIN, de provincie-gouverneur baron DE VRIERE, de Oostendse handelaars Jacques SERRUYS en Hippolyte VANDER HEYDE. Daar het over watersport ging, kon hij ook een negental zeeofficieren warm maken, waaronder enkele hun gouden strepen verdiend hadden, sabel in de hand (1).

Onder deze verzameling oude zeeratten bevond zich François HOED, die in 1853, zoals zijn medewerkers, de grote zeilschepen met heimwee verlaten had voor de stoomschepen van de lijn Oostende-Dover.

De “Yacht Club d'Ostende” stond toen in voor het inrichten van de jaarlijkse “Régates Internationales” waar merendeels engelse jachten aan deelnamen. Er waren ook enkele zeilwedstrijden voor vissersschuiten en sloepen, waar onze vissers van De Panne tot Heist, uitgenodigd waren. Onze stoere vissers wilden toen bewijzen, met veel inspanningen en vloeken, dat zij toch beter waren dan hun makkers. Er werd daarover nog maanden gesproken in de cafeetjes op de kaai met evenveel overtuiging als bij ons over hedendaagse oefenwedstrijden. Enkele jaren later werden ook roeiwedstrijden ingericht.

François HOED werd geboren te Oostende op 29 november 1811 als “citoyen” van het Leie departement (2) Later vaarde hij als scheepsjongen en lichtmatroos onder de vlag van de Verenigde Provinciën.

Op 18 juni 1833, monsterde hij aan als adelborst 1ste klasse bij onze Koninklijke Marine. In 1838 kwam hij aan boord van de kanonneerboot nr. 1.

Hij kreeg zijn mutatie naar de schoener “Louise-Marie” op 30 juni 1840. Deze was onlangs gebouwd te Brugge bij de gebroeders VAN GHELUWE en HOED kwam onder het bevel te staan van commandant François EYCKHOLT. Ze verlieten Oostende op 5 juli voor een hulpcampagne aan onze IJslandvissers naar de Orkaden en Faeroër eilanden.

Met de “Louise-Marie” vertrok hij voor een tweede reis naar Lissabon om er onze diplomatieke gezant DE BAULIEU naar toe te brengen. Zoals gewoonlijk waren enkele kortzichtige volksvertegenwoordigers die deze zogezegde geldverkwistingen moesten bekritisieren. De reis Oostende-Lissabon verliep in elf dagen maar de terugreis gebeurde in ononderbroken stormen. Een matroos sloeg overboord ter hoogte van Cap Finistère.

Op 1 oktober 1841 werd François HOED bevorderd tot vaandrig ter zee en kreeg het bevel van kanonneerboot nr. 1 (3).

Hij vond de tijd om op 20 juli 1842 in het huwelijk te treden met Adèle DECOCK uit Oostende en nam voor de eerste maal een burgerlijk adres op de Keizerskaai nr. 7 (thans Vindictivelaan) te Oostende (2).

Hun wittebroodsweken duurden niet langer dan enkele dagen, want opnieuw vertrok hij aan boord van de "Louise-Marie", ditmaal als tweede officier en onder het bevel van commandant PETIT. De bestemming was Guatemala, en waren eveneens van de partij: de luitenanten Ed. ROOSE, en de adelborsten VAN ZUYLEN en TRATSAERT, die later allen bestuursleden werden van de "Yacht Club d'Ostende".

Zijn eerste dochttertje, Emma, werd geboren te Oostende op 6 november 1843 (2).

Op 4 oktober 1843 kreeg HOED zijn mutatie voor de "Macassar" die onder het bevel stond van zijn neef J. VANDENBROUCKE. Deze laatste werd schatbewaarder van de "Yacht Club d'Ostende" in 1853.

Adelborst Emile SINKEL, die eveneens op deze reis was, schreef in zijn boek "Ma Vie de Marin" een uitvoerig relaas van deze dertien maanden durende omvaring naar India. Zijn eerste indruk was dat de "Macassar" een prachtige driemaster was, met indrukwekkende afmetingen. Zij kwamen terug in Antwerpen op 22 oktober 1844.

François HOED verbleef enkele weken op onze kanonneerboot nr. 5 in Antwerpen en werd luitenant ter zee 2^e klasse benoemd op 1 december 1846. Hij kreeg op dezelfde dag het bevelhebberschap van de "Macassar" die hij terug naar het verre Oostende moest brengen. In snel tempo bracht hij zijn driemaster klaar om nog van de moessonwinden te kunnen genieten. Zij vertrokken op 23 december 1846 en kwamen terug op 9 maart 1848.

Deze laatste korte zin kan natuurlijk het leven niet beschrijven dat tussen deze twee data ligt. Een leven aan boord met scheurbuik, desertie van matrozen, beschietingen door piraten...enz. En ook thuis stond het leven niet stil. Zo kon HOED zijn zoontje pas leren kennen toen het kind reeds negen maand oud was.

Wij zullen nooit weten of het door de gebeden kwam van Adèle, zijn echtgenote, of niet, maar onze gezagvoerders schaften onze Koninklijke Marine af. Dit was in ieder geval het mooiste geschenk van onze parlementsleden aan de Engelse, Franse en Hollandse handelaars die onze dappere zeelieden liefst niet meer op hun handelsrouten zagen varen. Het grootste deel van onze zeeofficieren, die even goed het Nauw van Malakka kenden als de Vlaamse Banken, kwam in dienst van onze pakketboten op de lijn Oostende-Dover. Enkele anderen kwamen in dienst van de Keizer die het onontbeerlijk nut inzag van het stichten van een Duitse handels- en oorlogsmarine, in tegenstelling met wat er bij ons gebeurde.

Dus een maand na zijn aankomst uit India, op 10 april 1848, zette François HOED zijn zeemanskoffer aan boord van onze mailboot "Chemin de Fer" en later op de "Ville de Bruges". Gedaan met zeilen! Hij kon nog enkel met heimwee naar zijn nutteloze hulpmasten en zeilen turen.

Op 15 oktober 1849 werd hij gepromoveerd tot luitenant ter zee 1ste klasse en werd verheven op 9 april 1852 tot ridder in de Orde van Leopold.

HOED was ondertussen reeds bestuurslid geworden van de "Yacht Club d'Ostende", zoals in het begin van het artikel beschreven.

In 1856 kreeg hij het bevel van de "Chemin de Fer" die na enkele veranderingswerken de "Diamant" geworden was. Emile SINKEL schrijft in "Ma Vie de Marin" dat hij onder het bevel van HOED vaarde van 1848 tot 1854 op mailboten en dat hij zelfs gedurende drie maanden, in 1860, HOED moest vervangen daar deze met ziekteverlof was.

De "Echo d'Ostende" van 5 augustus 1858 vermeldt dat luitenant ter zee HOED vertrokken is naar Cherbourg met het stoomschip "Diamant" samen met de Directeur Generaal van het Zeewezen LAHURE (die eveneens erelid van de "Yacht Club d'Ostende" werd in 1858) en met de kapiteins VAN HAVERBEKE en PETIT. Moeten wij daaruit besluiten dat onze pakketboten niet alleen tussen Oostende en Dover vaarden?

In "Echo d'Ostende" van 9 augustus 1865 leest men dat het stoomschip "Belgique", onder bevel van HOED, zal vertrekken op 12 augustus naar Cherbourg en waarschijnlijk ook naar Brest met aan boord drie vierden van al onze zeeofficieren om aldaar in de twee militaire zeehavens hun nationale feestdag te vieren.

Eveneens uit "Echo d'Ostende" vernemen wij dat kolonel HOED (graad gelijkgesteld met kapitein ter zee) een reis ondernam naar Mexico in gezelschap van de hertog van Brabant (onze toekomstige koning Leopold II), waaruit zij talrijke nuttige inlichtingen terug brachten.

In 1859 nam hij het bevel over van de "Emeraude", in 1865 van de "Belgique" en op 22 februari 1867 van de "Louise-Marie" (4).

François HOED kon zich moeilijk aanpassen aan het gebruikelijke administratieve systeem van voortdurende mutatie van personeel en boot. Hij had enkel vertrouwen in zijn bootsman, zijn werktuigkundige, zijn kwartiermeesters en zijn matrozen, zoals in de tijd van zijn grote reizen, en hij nam zijn pensioen in 1870 op negenenvijftigjarige leeftijd.

Voor de redding van een Britse mailboot in dienst tussen Kales en Dover, kreeg HOED van de "London and Chatham Company" een prachtig eetservies in massief zilver.

Op 16 januari 1872 werd hij verheven tot Officier in de Orde van Leopold en op 17 november 1876 tot ere kapitein ter zee 1^e klasse.

HOED was eveneens ridder in de Luxemburgse Eiken Kroon, drager van het Militaire Kruis en Herinnering Medaille. Hij was ook lid van de commissie van de Zeevaartschool van Oostende van 1875 tot 1888 (5).

Het weekblad "Le Carillon" van 27 oktober 1897 meldde: "Wij vernemen het overlijden van kapitein ter zee HOED, één van de weinige overlevenden van onze Koninklijke Marine". Hij had voorgoed zijn vlag gestreken op 20 oktober 1897.

Bronnen

- (1) Persuittreksel zonder datum, Museum 't Steen, Antwerpen.
- (2) Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Oostende.
- (3) "Les Ancêtres de notre Force Navale" van Louis LECONTE.
- (4) "Echo d'Ostende" van 2 maart en 27 april 1867.
- (5) "Echo d'Ostende" van 17 januari 1875, 30 november 1876, 25 januari 1880 en 21 januari 1888.